

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Gdańsku

LGD.411.002.01.2022

Pan
Michał Targowski
Dyrektor Gdańskiego Ogródu Zoologicznego
Gdański Ogród Zoologiczny
ul. Karwieńska 3
80 – 328 Gdańsk

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I/22/003/LGD – Opieka nad bezdomnymi zwierzętami w wybranych schroniskach województwa pomorskiego

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Gdański Ogród Zoologiczny, 80 – 328 Gdańsk ul. Karwieńska 3 (dalej: „ZOO” lub „GOZ”) w strukturze którego funkcjonuje Schronisko dla Bezdomnych Zwierząt „Promyk” w Gdańsku (dalej: „Schronisko”).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Michał Targowski, Dyrektor Gdańskiego Ogrodu Zoologicznego, od 23 grudnia 1991 r. (dalej: „Dyrektor GOZ”).
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Zapewnienie właściwych warunków bytowania zwierząt oraz finansowania opieki nad zwierzętami w schronisku dla bezdomnych zwierząt.2. Podejmowanie działań na rzecz adopcji zwierząt.
Okres objęty kontrolą	Lata 2020 - 2022 (do dnia zakończenia kontroli ¹), z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem – jeżeli dotyczyły działalności objętej kontrolą.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy o NIK ² .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none">1. Anna Dąbrowska, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LGD/147/2022 z dnia 22 września 2022 r.2. Renata Jabłonowska, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LGD/162/2022 z 17 października 2022 r.3. Barbara Kowalska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LGD/163/2022 z 17 października 2022 r. <p style="text-align: right;">(akta kontroli str. 1-10)</p>

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Bezdomnym zwierzętom przebywającym w Schronisku w latach 2020-2022⁴ zapewniono właściwe warunki bytowania. Przestrzegano przepisów dotyczących stanu technicznego i sanitarnego Schroniska oraz warunków utrzymywania zwierząt (w tym opieki weterynaryjnej). Podjęto działania w celu dostosowania schroniska do wymagań wynikających z nowego rozporządzenia w sprawie wymagań weterynaryjnych⁵. Zbadane faktury na kwotę 219,7 tys. zł były prawidłowo ujęte w księgach rachunkowych a rozliczone środki finansowe przeznaczono na cele związane z opieką nad zwierzętami.

Skutecznie podejmowano działania adopcyjne na rzecz bezdomnych zwierząt. Prowadzono akcje promujące adopcję zwierząt, w wyniku których w latach 2020 – 2022 (do 30 września) oddano do adopcji łącznie 1 128 zwierząt (tj. 45,35 % z 2 487 przyjętych w tym okresie zwierząt). Na terenie Schroniska działał wolontariat, który działał na zasadach ogólnodostępności.

¹ Tj. do 13 grudnia 2022 r.

² Ustawa z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2022 r. poz. 623).

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Do dnia zakończenia czynności kontrolnych, tj. 13 grudnia 2022 r.

⁵ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 stycznia 2022 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia schronisk dla zwierząt (Dz. U. poz. 175), które wejdzie w życie 27 stycznia 2023 r., (dalej: „nowe rozporządzenie w sprawie wymagań weterynaryjnych”).

Nie przestrzegano jednak wszystkich wymogów dotyczących prowadzenia ewidencji zwierząt. W 129 kartotekach psa/kota brakowało niektórych danych wymaganych § 6 ust. 2 rozporządzenia w sprawie wymagań weterynaryjnych⁶. Ponadto stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości dotyczyły nierzetelnie sporządzonych:

- „Informacji z przebiegu wykonania wydatków na zadanie realizowane w ramach budżetu obywatelskiego w 2021 r.”⁷,
- Statystyk za 2021 r.,⁸
- sprawozdań z działalności GOZ - Schronisko za lata 2020, 2021 oraz 2022 (I półrocze),
- 73 umów adopcyjnych (w tym w jednej sprawie pomylono druk).

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁹ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Zapewnienie właściwych warunków bytowania zwierząt oraz finansowania opieki nad zwierzętami w schronisku dla bezdomnych zwierząt

Opis stanu faktycznego

1.1. W statucie przyjętym uchwałą Rady Miasta Gdańska Nr XXXV/962/17 z 23 lutego 2017 r. (dalej: „statut GOZ”) określono, że GOZ to jednostka budżetowa Gminy Miasta Gdańska. Zgodnie z § 3 ust 2 statutu GOZ, do jego zadań należało m.in. zarządzanie, administrowanie, utrzymanie i rozbudowa schroniska dla bezdomnych zwierząt. Do zadań Schroniska należało:

- prowadzenie działalności interwencyjnej związanej ze zwierzętami domowymi na terenie Gminy Miasta Gdańska;
- przyjmowanie oraz przetrzymywanie psów i kotów pochodzących z terenów Gminy, zagubionych, zbłąkanych lub z innych przyczyn bezdomnych i opieka nad nimi;
- zapewnienie optymalnych warunków bytowania bezdomnych zwierząt w schronisku;
- wykonywanie sterylizacji i kastracji psów i kotów przebywających w schronisku;
- modernizowanie i rozbudowa obiektów schroniska;
- realizowanie programu elektronicznej identyfikacji i rejestracji psów będących własnością mieszkańców Gminy;
- realizowanie zadań mających na celu ograniczenie populacji bezdomnych zwierząt na terenie Gminy;
- przekazywanie zwierząt właścicielom lub w ramach adopcji nowym opiekunom;
- prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej w zakresie odpowiedzialnej opieki nad zwierzętami.

W dokumentach założycielskich nie określono maksymalnej liczby zwierząt, na jaką zostało przewidziane schronisko, natomiast wg raportu Powiatowego Lekarza Weterynarii w Pruszczu Gdańskim z wizytacji Schroniska, maksymalna liczba

⁶ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 czerwca 2004 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia schronisk dla zwierząt (Dz. U. Nr 158, poz. 1657), dalej: „rozporządzenie w sprawie wymagań weterynaryjnych”.

⁷ Stanowiącego Załącznik do Sprawozdania opisowego rocznego za 2021 r. – część opisowa, ogólne. W części dotyczącej zakresu realizacji dla zadania 2.2.1.25/WGK/B0201 Likwidujemy Bezdomność zwierząt - sterylizacja i kastracja psów i kotów.

⁸ W części dotyczącej: stanu kotów na 2020 r., „Program znakowania i rejestracji psów i kotów w Schronisku”, „Zestawienie programu bezpłatnego znakowania psów w budżecie Schroniska” (z wyszczególnieniem lecznic).

⁹ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

zwierząt, na jaką zostało przewidziane Schronisko to 350 psów oraz 120 kotów. Wg. stanu na 30 września 2022 r. w Schronisku przebywało 105 psów oraz 102 koty. Schronisko od 28 kwietnia 2006 r. zostało objęte nadzorem weterynaryjnym (wpisane do rejestru PLW pod numerem identyfikacyjnym 22613401). Zgodnie z art. 7 ust. 5 ustawy o utrzymaniu czystości¹⁰ Schronisko jako gminna jednostka organizacyjna, nie miało obowiązku uzyskania zezwolenia na prowadzenie działalności ze strony prezydenta właściwego ze względu na miejsce położenia.

(akta kontroli str. 11-55, 107-110, 126-182, 353-354, 359-381)

Schronisko znajdowało się w odległości większej niż 150 m od obiektów użyteczności publicznej, zakładów należących do podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w zakresie produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego, zakładów należących do przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania środków żywienia zwierząt, zakładów prowadzących działalność w zakresie zbierania, przechowywania, operowania, przetwarzania, wykorzystywania lub usuwania ubocznych produktów zwierzęcych, rzeźni, targów, spędów, ogrodów zoologicznych oraz innych miejsc gromadzenia zwierząt. Na terenie sąsiadującym ze Schroniskiem w odległości do 150 m były obiekty zamieszkałe przez ludzi. Zastępca Dyrektora¹¹ wyjaśniła, że Schronisko budowane było na przestrzeni lat 2006 - 2007 przy ul. Przyrodników w Gdańsku pośród pól i łąk. Gmina Miasta Gdańska (dalej: „Miasto Gdańsk”) wskazała tę lokalizację ze względu na obowiązujące ówczesnie przepisy zachowując właściwą odległość od siedzib ludzkich. Na przestrzeni lat okolica została zurbanizowana, poza możliwościami decyzyjnymi Dyrekcji GOZ. Z wyjaśnień wynika, że podejmowano działania mające na celu zmniejszenie uciążliwości takie jak m.in.: wykonanie ekranów dźwiękochłonnych, nasadzenie wysokich drzew i krzewów, odseparowanie zwierząt między sobą płytami drewnianymi i z tworzywa, wygłuszenie aldz.

(akta kontroli str. 72-77, 78-106, 903-909)

Teren Schroniska był utwardzony i ogrodzony z każdej strony w sposób zapobiegający przedostaniu się zwierząt na zewnątrz (§ 1 ust. 2 rozporządzenia w sprawie wymagań weterynaryjnych).

W Schronisku wyodrębniono pomieszczenia przeznaczone do: izolowania zwierząt chorych lub podejrzanych o chorobę, kwarantanny, utrzymywania zwierząt zdrowych, w tym osobne dla samców, samic, samic z oseskami, młodych oddzielonych od matek, separacji zwierząt agresywnych (§ 2 ust. 1 pkt 1-3, oraz ust. 2 pkt 1 i 3 rozporządzenia w sprawie wymagań weterynaryjnych).

W Schronisku było 156 boksów dla psów, 7 woliery dla kotów i pomieszczenia w których umieszczono 64 klatki dla kotów. Boksy, pomieszczenia i woliery, w których przebywały zwierzęta były oddzielone przegrodami ze spawanej siatki, ścianami i podmurówką. Przegrody te uniemożliwiały wzajemny kontakt z innymi zwierzętami lub ucieczkę (§ 4 ust. 1 rozporządzenia w sprawie wymagań weterynaryjnych). Ściany, podłogi i drzwi w pomieszczeniach dla zwierząt wykonane były z płyty chodnikowej lub murowane oraz ze spawanej siatki. Użyte materiały były łatwe do mycia i odkażania, niepowodujące kontuzji lub urazów u zwierząt, a konstrukcja pomieszczeń uniemożliwiała ucieczkę zwierząt (§ 4 ust. 2 pkt 1 i 2 ww. rozporządzenia).

W schronisku zorganizowane były wybiegi dla zwierząt pozwalające na realizację zachowań właściwych dla gatunku (7 woliery dla kotów, trzy wybiegi dla psów oraz

¹⁰ Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2022 r. poz. 1297 ze zm.), dalej: „ustawa o utrzymaniu czystości”.

¹¹ Pełniąca od 1 marca 2021 r. do dnia czynności kontrolnych dodatkowo obowiązki Kierownika Schroniska.

teren do rehabilitacji oraz do prowadzenia szkoleń psów). Zwierzęta miały do nich dostęp (§ 5 ww. rozporządzenia).

(akta kontroli str. 302-316, 359-381, 940-941)

1.2. W Schronisku przebywało¹²: 88 psów i 102 koty. Psy przebywały w boksach, natomiast koty w wolierach i klatkach znajdujących się w zamkniętych pomieszczeniach¹³. W jednym boksie był jeden lub dwa psy, w dużej wolierze - 20 kotów, w każdej klatce - jeden kot. Każde zwierzę miało zapewnione swobodne poruszanie się, legowiska oraz stały dostęp do wody do picia (§ 4 ust. 3 rozporządzenia w sprawie wymagań weterynaryjnych). Wszystkie pomieszczenia zapewniały zwierzętom ochronę przed zimnem, upałami i opadami atmosferycznymi, posiadały dostęp do światła dziennego, umożliwiały swobodną zmianę pozycji ciała, odpowiednią karmę, stały dostęp do wody, zgodnie art. 9 ust.1 ustawy o ochronie zwierząt¹⁴. Pomieszczenia i wybiegi dla zwierząt były czyste. Każde zwierzę miało swoje legowisko oraz miskę. W budach dla psów była czysta i sucha ściółka (ze słomy). Legowiska dla zwierząt były czyste i suche.

Z wypełnionych kart bieżącej oceny dobrostanu zwierząt¹⁵ sporządzonych w dniu oględzin Schroniska¹⁶ wynikało, iż wykonano w tym dniu dezynfekcję pomieszczeń w których przebywały zwierzęta.

W Schronisku określono, że karmienie ogólnego stada zwierząt odbywało się raz dziennie w godzinach porannych. Karma dozowana była według szacunkowej masy ciała oraz indywidualnych wymagań zwierząt według zaleceń lekarza weterynarii do czystych (wmytych i zdezynfekowanych misek). Dieta specjalistyczna dla zwierząt tego wymagających (młodych czy chorych) ustalana była przez lekarza weterynarii w porozumieniu z inspektorem ds. zwierząt.

W dniu oględzin stwierdzono, że określono szczegółowe zalecenia tj. normy żywieniowe dla zwierząt ze specjalnymi potrzebami. Ponadto na boksach i klatkach (wg zaleceń lekarza weterynarii) umieszczone były tabliczki z napisami „dieta weterynaryjna gastrointestinal”, „Karma hypoalergiczna”, „Mobility”, „Urinary”. W kuchni znajdowały się różne rodzaje karmy suchej oraz mokrej.

(akta kontroli str. 302-318)

Na dzień 30 września 2022 r. w Schronisku zatrudnionych było 29 osób, spośród których 20¹⁷ zajmowało się zwierzętami. Osoby te były przeszkolone w zakresie postępowania ze zwierzętami oraz przepisów o ochronie zwierząt, zgodnie z § 8 rozporządzenia w sprawie wymagań weterynaryjnych. Zastępca Dyrektora oraz były Kierownik Schroniska¹⁸ wyjaśnili, że zapoznaniu się z zasadami postępowania ze zwierzętami służyły pierwsze trzy dni pracy w Schronisku, kiedy oprócz wymienionego zakresu wdrażano nowych pracowników w zakres ich obowiązków i udzielano wszelkich informacji koniecznych do prawidłowej obsługi zwierząt. Szkoleń udzielali pracownicy administracji bezpośrednio związani z pracą przy zwierzętach, lekarze weterynarii, a opiekę nad nowymi pracownikami w terenie powierzano najbardziej doświadczonym opiekunom zwierząt. Zapoznanie się z ustawą o ochronie zwierząt

¹² Na dzień przeprowadzenia oględzin tj. 3 listopada 2022 r.

¹³ Były to koty chore lub oczekujące na adopcję.

¹⁴ Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2022 r. poz. 572).

¹⁵ Zgodnie z Zarządzeniem wewnętrznym Kierownika Schroniska z 23 października 2019 r. każdy pracownik wykonujący danego dnia obowiązki związane z bezpośrednią obsługą zwierząt zobowiązany był do zapoznania się z dobrostanem powierzonej grupy zwierząt i naniesienia uwag, spostrzeżeń na druku „ocena dobrostanu” i dostarczenia go do biura.

¹⁶ Tj. 3 listopada 2022 r.

¹⁷ Kierownik weterynarii, lekarz weterynarii, sześciu kierowców-opiekunów zwierząt, ośmiu opiekunów zwierząt, trzech opiekunów zwierząt - palaczy, jeden pielęgniarz weterynarii.

¹⁸ Sprawujący obowiązki Kierownika Schroniska w okresie od 1 marca 2006 r. do 30 kwietnia 2021 r.

zlecano w momencie zatrudniania nowego pracownika. Poza tym przeprowadzano okresowe szkolenia z behawiorystami, jak również pracownicy mieli możliwość i obowiązek korzystania z wiedzy behawiorysty systematycznie współpracującego przez wiele lat ze Schroniskiem.

Zwierzętom została zapewniona całodobowa opieka, także w niedziele i święta. Osoby do bezpośredniej opieki nad zwierzętami na stanowiskach opiekun zwierząt świadczyły pracę od poniedziałku do niedzieli zgodnie z zachowaniem norm czasu pracy od godziny 8:00 do 16:00, a na stanowiskach opiekun zwierząt kierowca - od poniedziałku do niedzieli zgodnie z zachowaniem norm czasu pracy, w ciągu dnia w godzinach dzień od 10:00 do 22:00, w nocy - 21:00 do 09:00¹⁹. Ponadto pracownicy administracji byli zobowiązani do pełnienia dyżurów w dni świąteczne oraz podczas weekendów – zgodnie z harmonogramem dyżurów administracyjnych.

(akta kontroli str. 56-71, 262-301, 506-513)

Obligatoryjna sterylizacja i kastracja zwierząt przebywających w Schronisku została wpisana w § 17 ust. 1 pkt 6 Programów opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt w 2020²⁰, 2021²¹ i 2022²² r. (dalej: „Programy opieki”). Ponadto w części III pkt. 11 Regulaminu pracy Schroniska²³ (dalej: „Regulamin Schroniska”) postanowiono, że zwierzęta przebywające w Schronisku po zakończeniu kwarantanny podlegają, w miarę posiadanych możliwości, zabiegowi sterylizacji (kastracji). Zgodnie z Regulaminem organizacyjnym GOZ²⁴ do zakresu obowiązków Kierownika weterynarii (§ 18 lit H pkt 4 lit d) należało wykonywanie zabiegów kastracji i sterylizacji zwierząt. Były one dokumentowane w „Księżce leczenia zwierząt” w programie komputerowym „Klinika XP”, na kartach ewidencyjnych zwierzęcia oraz zeszytach zabiegów.

Spośród przyjętych do Schroniska zwierząt zabiegom kastracji i sterylizacji poddano odpowiednio w:

- 2020 r. 226 psów i 136 kotów, co stanowiło odpowiednio 37,9% (z 595) oraz 38,9 % (z 349) przyjętych zwierząt,
- 2021 r. 193 psów i 137 kotów, co stanowiło odpowiednio 37,6% (z 512) oraz 38,0 % (z 360) przyjętych zwierząt,
- 2022 r. (do 30 września) 137 psów i 99 kotów, co stanowiło odpowiednio 31,7% (z 432) oraz 41,4 % (z 239) przyjętych zwierząt.

W § 17 ust. 1 pkt 7 Programów opieki określono również sterylizację i kastrację kotów żyjących na wolności. W okresie objętym kontrolą wykonano: w 2020 r. 129 kastracji kotów oraz 421 sterylizacji kotek, w 2021 r. 181 kastracji kotów oraz 407 sterylizacji kotek, w 2022 r. (do 30 września) pięć kastracji kotów oraz 202 sterylizacje kotek.

W 2021 r. w ramach Budżetu Obywatelskiego w Schronisku zrealizowano projekt pn. „Likwidujemy bezdomność zwierząt - sterylizacja i kastracja psów i kotów”. W ramach zadania wykonano: sterylizacje 462 suk i 418 kotek, kastracje 82 psów i 75 kotów

¹⁹ Zgodnie z pismem Zastępcy Dyrektora z 1 lutego 2022 r. w sprawie godzin pracy kierowców interwencyjnych.

²⁰ Przyjęty Uchwałą nr XX/521/20 Rady Miasta Gdańska z 27 lutego 2020 r. w sprawie określenia Programu opieki nad bezdomnymi zwierzętami oraz zapobiegania bezdomności zwierząt w 2020 r. (Dz. Urz. Woj. Pom. poz. 1680).

²¹ Przyjęty Uchwałą nr XXXIII/854/21 Rady Miasta Gdańska z 25 lutego 2021 r. w sprawie określenia Programu opieki nad bezdomnymi zwierzętami oraz zapobiegania bezdomności zwierząt w 2021 r. (Dz. Urz. Woj. Pom. poz. 1048).

²² Przyjęty Uchwałą nr XLVIII/1188/22 Rady Miasta Gdańska z 31 marca 2022 r. w sprawie określenia Programu opieki nad bezdomnymi zwierzętami oraz zapobiegania bezdomności zwierząt w 2022 r. (Dz. Urz. Woj. Pom. poz. 1432).

²³ Zatwierdzony przez Dyrektora GOZ 2 stycznia 2007 r., zmieniony aneksem z 27 grudnia 2019 r. wprowadzonym Zarządzeniem nr 21/2019 Dyrektora GOZ.

²⁴ W brzmieniu określonym Załącznikiem nr 1 do Zarządzenia nr 15/2021 z 30 lipca 2021 r. Dyrektora Gdańskiego Ogrodu Zoologicznego.

oraz poddano drobnemu leczeniu 899 zwierząt. Liczba wykonanych zabiegów nie była zgodna z danymi wykazywanymi w „Informacji z przebiegu wykonania wydatków na zadanie realizowane w ramach budżetu obywatelskiego w 2021 r.”²⁵ z 17 lutego 2022 r. (co opisano szerzej w sekcji: Stwierdzone nieprawidłowości).

(akta kontroli str. 111-182, 210-261, 384-395, 402, 413, 420, 438, 442, 1270-1271, 1044-1210)

W okresie objętym kontrolą zwierzętom przebywającym w Schronisku zapewniono opiekę weterynaryjną. Na miejscu sprawowało ją dwóch lekarzy weterynarii²⁶ zatrudnionych na podstawie umowy o pracę oraz jeden pielęgniarz. Świadczona przez nich praca wykonywana była od poniedziałku do piątku w godzinach odpowiednio: Kierownik Weterynarii - 7:30 do 15:30, lekarz weterynarii -8:00-16:00, pielęgniarz weterynarii - 6:00-14:00.

Dla zapewnienia opieki weterynaryjnej w zakresie kontroli stanu zdrowia zwierząt, prowadzenia zabiegów profilaktycznych oraz leczenia, na terenie Schroniska utworzono Gabinet Weterynaryjny. Został on wpisany do ewidencji zakładów leczniczych dla zwierząt, prowadzonej przez Radę Kaszubsko-Pomorskiej Izby Lekarsko- Weterynaryjnej w Gdańsku.

Do zadań lekarzy weterynarii, według zakresów obowiązków, należało m.in.:

- leczenie zwierząt przebywających na terenie Schroniska oraz zwierząt przywożonych do Schroniska z terenu miasta,
- profilaktyka chorób zakaźnych i pasożytniczych zwierząt,
- wykonywanie zabiegów kastracji i sterylizacji oraz innych zabiegów chirurgicznych,
- badanie zwierząt przed oddaniem do adopcji,
- podejmowanie decyzji o eutanazji,
- prowadzenie dokumentacji medycznej zgodnie z zobowiązującymi przepisami.

Do zadań pracownika zatrudnionego na stanowisku pielęgniarz weterynarii, według zakresu obowiązków, należało m.in.:

- asystowanie lekarzowi weterynarii w trakcie wykonywania codziennych obowiązków służbowych,
- podawanie leków wskazanych przez lekarza weterynarii,
- zgłaszanie lekarzowi weterynarii i przełożonym spostrzeżeń dotyczących dobrostanu zwierząt,
- sterylizacja i utrzymanie w czystości narzędzi chirurgicznych i pozostałego sprzętu,
- nadzór nad dobrostanem zwierząt.

Zgodnie z Zarządzeniem wewnętrznym Kierownika Schroniska z 23 października 2019 r. każdy pracownik wykonujący danego dnia obowiązki związane z bezpośrednią obsługą zwierząt zobowiązany był do zapoznania się z dobrostanem powierzonej grupy zwierząt. Swoje uwagi, spostrzeżenia powinien nanieść na druku „ocena dobrostanu” a następnie dostarczyć do biura i przekazać dyżurującemu pracownikowi administracji.

Zastępca Dyrektora wyjaśniła, że w dniach pracy lekarz weterynarii dokonywał codziennego obchodu schroniska i sprawdzenia stanu zwierząt oraz zgłoszeń pracowników. W razie nagłego pogorszenia stanu zwierzęcia pracownik był zobowiązany do natychmiastowego powiadomienia lekarza weterynarii. W przypadku

²⁵ Stanowiący Załącznik do Sprawozdania opisowego rocznego za 2021 r. część opisowa.

²⁶ Kierownik Weterynarii zatrudniony od 1 stycznia 2010 r. do dnia kontroli, jeden lekarz weterynarii zatrudniony w okresie 28 czerwiec 2018 – 30 czerwca 2021 r., drugi lekarz – od 1 października 2021 r. do dnia kontroli.

jego nieobecności należało poinformować pracownika administracyjnego który kierował zwierzę do zewnętrznej lecznicy. Ponadto z wyjaśnień wynika, że profilaktyka zdrowotna polegała m.in. na:

- szczepieniach przeciwko chorobom zakaźnym kotów i psów, przeciwko wściekliźnie kotów i psów,
- zwalczaniu pasożytów wewnętrznych i zewnętrznych,
- szczepieniu wybranych zwierząt przeciwko grzybicy,
- sterylizacji i kastracji psów i kotów,
- kąpielach i pielęgnacji sierści, leczniczych,
- prowadzeniu regularnych cykli rehabilitacyjnych 2x w tygodniu zwierzętom, które tego potrzebują,
- przeprowadzaniu okresowych akcji ważenia stada psów,
- przeprowadzenia diagnostyki laboratoryjnej celem wykrycia schorzeń,
- przeprowadzania badania usg u zwierząt starszych celem wykrycia schorzeń,
- wykonywanie snap- testów w kierunku różnorodnych chorób zakaźnych i izolowanie chorych osobników²⁷,
- dostosowywania ilości i długości spacerów wykonywanych przez wolontariuszy do stanu zwierzęcia,
- dostosowania w miarę możliwości warunków przebywania zwierzęcia do jego stanu zdrowotnego i psychicznego,
- przeprowadzania konsultacji behawioralnej zwierzętom, które tego potrzebują,
- dostosowania podawanej karmy do stanu zdrowotnego zwierzęcia.

(akta kontroli str. 11-20, 25, 288-301, 318-381)

Przebieg leczenia zwierząt, w tym przeprowadzane zabiegi weterynaryjne, odnotowywano w książce leczenia zwierząt (wszystkie zabiegi lecznicze) prowadzonej w formie elektronicznej w programie Klinika XP oraz książce zabiegów prowadzonej w formie papierowej w Gabinetie Weterynaryjnym Schroniska.

W okresie objętym kontrolą w Schronisku były podpisane umowy²⁸ z całodobowym zakładem leczniczym dla zwierząt. Świadczył on usługi weterynaryjne w zakresie zabiegów niemożliwych do wykonania w warunkach Schroniska (np. badanie rtg) albo świadczonych podczas nieobecności lekarza weterynarii zatrudnionego w Schronisku. Ponadto:

- współpracowano z laboratorium zewnętrznym celem wykonania testów laboratoryjnych,
- zawarto umowy na usługi fizjoterapii (rehabilitacji)²⁹ zwierząt,
- zawarto umowę³⁰ na zabiegi lecznicze typu elektroterapia, magnetoterapia, ultradźwięki, laseroterapia,
- zlecano usługi behawioralne³¹ na rzecz zwierząt ze Schroniska.

(akta kontroli str. 355, 382-401)

1.3. Przybyłe do Schroniska zwierzęta rejestrowano w Wykazie, który był zbiorem kart z odręcznie dokonywanymi wpisami. Każda karta oznaczona była tytułem kartoteka psa/kota i zawierała do wypełnienia pola: rodzaj zwierzęcia tj. kartoteka psa/kota, numer identyfikacyjny (mikroczip, tatuaż), interwencja (numer, data, godzina), płęć,

²⁷ Np. fiv, felv, giargia, anapiasma, panleukopenia, parwowiroza, nosówka, toksoplazmoza i inne.

²⁸ W okresach 01.05.2019-30.04.2020, 04.05.2020-30.06.2021, sierpień 2021-24.05.2022, 25.05.2022-24.05.2023.

²⁹ W okresach 02.01.2020-31.12.2020, 07.01.2021-31.12.2021, 03.01.2022-31.12.2022.

³⁰ W okresie 15.07.2020-31.11.2020 r.

³¹ W okresie od 07.02.2020 do dnia kontroli.

wiek, opis zwierzęcia, okoliczności znalezienia/porzucenia zwierzęcia, rozpoczęcie i zakończenie kwarantanny, numer boksu, fotografia, adnotacje lekarza weterynarii (szczepienia, zabiegi, leczenie i inne), adnotacje pracowników (wstępna ocena zwierzęcia), data przyjęcia wraz z imieniem i nazwiskiem oraz numerem telefonu, data wydania wraz z imieniem i nazwiskiem i numerem telefonu, podpis osoby przyprowadzającej, podpis pracownika przyjmującego zwierzę. Ponadto przyjęte do Schroniska psy wpisywano w rejestrze psów, prowadzonym odrębnie.

Analiza kartotek dla wybranych 224³² zwierząt wykazała, że były one zgodne z rozporządzeniem w sprawie wymagań weterynaryjnych z wyjątkiem (co opisano szerzej w sekcji: Stwierdzone nieprawidłowości):

- 129 przypadków, gdzie nie odnotowano danych dotyczących kwarantanny,
- 8 przypadków, gdzie nie odnotowano wszystkich danych dotyczących osób odbierających zwierzę ze Schroniska,
- jednego przypadku, gdzie nie odnotowano danych dotyczących osoby odbierającej zwierzę ze Schroniska oraz daty opuszczenia Schroniska.

(akta kontroli str. 516-850)

W Schronisku tworzone statystyki w oparciu o dane zawarte w dokumentacji „przyjęć” i „wydań” zwierząt, uwzględniających m.in.: kiedy i w jaki sposób zwierzę trafiło do Schroniska lub je opuściło. Stanowiły one zbiór informacji dotyczących m.in. zwierząt przyjętych do Schroniska, wydanych do adopcji, oddanych właścicielowi, liczby zabiegów kastracji czy sterylizacji, znakowań, wydanej karmy itd. Z wyjaśnień Zastępcy Dyrektora wynika, że na początku były one prowadzone w programie Word a od momentu przejęcia przez niego nadzoru³³ w programie Excel. Statystyki sporządzane w Schronisku dotyczące liczby i rodzaju podejmowanych działań za 2021 r. nie były rzetelne (co opisano szerzej w sekcji: Stwierdzone nieprawidłowości).

(akta kontroli str. 402-456)

Zgodnie z Zarządzeniem nr 14/2015 Dyrektora MOZW³⁴ w sprawie systemu kontroli zarządczej w Miejskim Ogrodzie Zoologicznym, monitorowanie systemu kontroli zarządczej należało do obowiązków wszystkich osób pełniących funkcje kierownicze. Monitorowanie realizacji celów dokonywano poprzez przekazywanie do podmiotu nadzorującego sprawozdań rocznych oraz półrocznych. W Sprawozdaniach z działalności GOZ – Schronisko przekazanych do podmiotu nadzorującego:

1) za 2020 r. określono:

- a) osiągnięty miernik „ilość wydanych zwierząt ze Schroniska” na poziomie 612, podczas gdy oddano łącznie 801 zwierząt - przy celu 1 zdefiniowanym jako osiągnięcie jak najwyższej ilości odpowiedzialnych adopcji, odnajdywanie i wydawanie zwierząt zagubionych właścicielom (co opisano szerzej w sekcji: Stwierdzone nieprawidłowości),
- b) osiągnięty miernik „program identyfikacji psów należących do właścicieli zamieszkałych w Gminie Miasto Gdańsk” na poziomie 542, podczas gdy oznakowano ich 719 – przy celu 2 zdefiniowanym jako osiągnięcie maksymalnie dużej ilości zabiegów trwałego znakowania psów należących do mieszkańców Gminy Miasta Gdańska za pomocą elektronicznych identyfikatorów, znakowanie psów trafiających do Schroniska (co opisano szerzej w sekcji: Stwierdzone nieprawidłowości),

³² Wykazy zwierząt oddanych do adopcji oraz oddanych właścicielom, z miesięcy styczeń i lipiec każdego roku (w odniesieniu do psów) oraz wrzesień każdego roku (w odniesieniu do kotów).

³³ Przejęcie czasowe pełnienia obowiązków Kierownika Schroniska od 1 kwietnia 2021 r.

³⁴ Dyrektor Miejskiego Ogrodu Zoologicznego Wybrzeża Jednostka Budżetowa.

- c) osiągnięty miernik „ilość zabiegów kastracji i sterylizacji” na poziomie 530 - przy celu 3 zdefiniowanym jako osiągnięcie maksymalnie dużej ilości zabiegów sterylizacji i kastracji wolno bytujących kotów z Gdańska w programie miejskim,
- 2) za 2021 r. określono:
- a) osiągnięty miernik „ilość wydanych zwierząt ze Schroniska” na poziomie 698 – przy celu 1 zdefiniowanym jako osiągnięcie jak najwyższej ilości odpowiedzialnych adopcji, odnajdywanie i wydawanie zwierząt zagubionych właścicielom. Ponadto ustalono wartość planowanego miernika na poziomie 630, mimo, że w planie działalności określono wartość 650 (co opisano szerzej w sekcji: Stwierdzone nieprawidłowości),
- b) osiągnięty miernik „program identyfikacji psów należących do właścicieli zamieszkałych w Gminie Miasto Gdańsk” na poziomie 1018, podczas gdy oznakowano 763 psy – przy celu 2 zdefiniowanym jako osiągnięcie maksymalnie dużej ilości zabiegów trwałego znakowania psów należących do mieszkańców Gminy Miasta Gdańska za pomocą elektronicznych identyfikatorów. znakowanie psów trafiających do Schroniska (co opisano szerzej w sekcji: Stwierdzone nieprawidłowości),
- c) osiągnięty miernik „ilość zabiegów kastracji i sterylizacji” na poziomie 588 – przy celu 3 zdefiniowanym jako osiągnięcie maksymalnie dużej ilości zabiegów sterylizacji i kastracji wolno bytujących kotów z Gdańska w programie miejskim,
- 3) za 2022 r. (I półrocze) nie ustalono wartości liczbowych w kolumnach dotyczących poszczególnych mierników, a jedynie wartości procentowe (co opisano szerzej w sekcji: Stwierdzone nieprawidłowości).

(akta kontroli str. 457-524)

W okresie objętym kontrolą oznakowano w Schronisku odpowiednio: w 2020 r. 329 psów i 142 koty, w 2021 r. 270 psów i 267 kotów, w 2022 r. (do 30 września) 219 psów oraz 174 koty.

Rejestracja zwierząt przebiegała etapowo, tj:

- po fizycznym oznakowaniu elektronicznym identyfikatorem nowoprzybyłego zwierzęcia przez lekarza weterynarii dokonywano rejestracji w programie Klinika XP,
- po odbytych procesach adopcyjnych dokonywano dalszej rejestracji zwierzęcia w Bazie Zwierząt Oznakowanych Gdańsk oraz na platformie Safe Animals,
- umieszczano rekord z nr mikroprocesora w wyszukiwarce na stronie internetowej www.schroniskopromvk.pl.

Schronisko posiadało program/aplikację do rejestracji zwierząt, określaną jako „Baza Zwierząt Oznakowanych Gdańsk”. Umieszczano w niej pełne dane osobowe nowego właściciela³⁵. Program oparto na oprogramowaniu: MICROSOFT OFFICE ACCESS 2007. Według stanu na 20 października 2022 r. w ww. bazie widniało 57752 rekordów, które dotyczyły zarówno psów jak i kotów. Jednocześnie baza współpracowała z zewnętrzną bazą Safe Animal³⁶. Wyszukiwarka zarejestrowanych zwierząt znajduje się na stronie Schroniska w zakładce "Sprawdź czip" oraz na stronie internetowej www.safe-animal.eu. To sprawdzenie dawało podgląd czy oznakowane zwierzę znajduje się w tej bazie danych. Nie były ujawniane żadne dane właściciela.

³⁵ Na podstawie druku Rejestracji Psa/Kota wypełnianego w momencie adopcji zwierzęcia.

³⁶ Na portalu Safe Animals umieszczano jedynie numery chipów wraz z adresem i kontaktem do Schroniska.

Badanie kartotek dla wybranych 224 zwierząt, w powiązaniu ze znakowaniem oraz chipowaniem zwierząt wykazało, że w 197 przypadkach oznakowano zwierzęta wydawane do adopcji poprzez chipowanie tj. wszczęcie mikroprocesora oraz wprowadzono numer mikroprocesora do baz danych takich jak Safe Animals.eu oraz do „Bazy zwierząt oznakowanych Gdańsk”. Powodem nieoznakowania w Schronisku pozostałych 27 zwierząt były przeciwwskazania zdrowotne bądź posiadanie oznakowania.

Elektroniczne znakowanie zwierząt organizowane było również w ramach projektów Budżetów Obywatelskich oraz w ramach programu elektronicznej identyfikacji psów dla mieszkańców gminy Gdańsk finansowanego przez Miasto Gdańsk. Wyznaczono 6 rejonów wykonywania zabiegów implantacji czipów na terenie Miasta Gdańska. Umowy GOZ zawierał z lecznicami weterynaryjnymi, które zostały wyłonione w ramach postępowania na podstawie prawa zamówień publicznych³⁷. W okresie objętym kontrolą program był realizowany odpowiednio przez: dwie lecznice w 2020 r., cztery lecznice w 2021 r. oraz jedną lecznicę w 2022 r. Ogółem przeprowadzono³⁸ 912 zabiegów znakowania psów, tj. 390 w 2020 r., 493 w 2021 r. oraz 29 w 2022 r. (do 30 września).

(akta kontroli str. 288-301, 867-902)

Wskaźnik śmiertelności³⁹ psów wyniósł: 0,026 w 2020 r., 0,035 w 2021 r., 0,042 w 2022 r. (do 30 września), natomiast kotów: odpowiednio 0,3, 0,3 oraz 0,16.

W Regulaminie Schroniska określono, że:

- o poddaniu zwierzęcia eutanazji decyduje lekarz weterynarii w porozumieniu z kierownikiem Schroniska,
- eutanazja może być dokonana wyłącznie przez lekarza weterynarii, zgodnie z ustawą o ochronie zwierząt,
- eutanazja jest dokonywana w Schronisku lub w lecznicy dla zwierząt, w pomieszczeniu przeznaczonym do tego celu i nie może się dokonywać w obecności innych zwierząt,
- zwierzęta szczególnie niebezpieczne, stanowiące zagrożenie dla innych zwierząt oraz ludzi, podlegają eutanazji po zakończeniu kwarantanny,
- przeznaczone do eutanazji zwierzę musi być do ostatniej chwili traktowane w sposób humanitarny,
- fakt i przyczyna eutanazji zwierzęcia muszą być odnotowane w rejestrze zwierząt oraz podpisane przez lekarza weterynarii.

Dokumentacja dotycząca wybranych 30 zwierząt⁴⁰, które poddano w badanym okresie zabiegom eutanazji, potwierdziła fakt ich przeprowadzenia. Każdorazowo wykonanie eutanazji poprzedzone było badaniem klinicznym zwierzęcia i analizą dokumentacji medycznej. Sam zabieg eutanazji był dokumentowany wpisem w zeszycie eutanazji oraz w książce leczenia (w formie elektronicznej programu Klinika XP). Ponadto tworzony był wydruk z ww. programu z opisem przyczyny eutanazji i dołączany był do papierowej karty zwierzęcia. Podane środki narkotyczne były odnotowywane w książce kontroli środków odurzających i psychotropowych.

Zastępca Dyrektora wyjaśniła, że decyzję o wykonaniu eutanazji podejmował tylko lekarz weterynarii na podstawie ukończonych studiów oraz uzyskania prawa

³⁷ Ustawa z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1710, ze zm.).

³⁸ Poza Schroniskiem, wykonane przez lecznice.

³⁹ Liczony jako liczba zwierząt padłych (w tym uśpionych) podzielona przez liczbę zwierząt przebywających w Schronisku - wg stanu na początku roku - zwiększoną o liczbę zwierząt przyjętych w trakcie roku.

⁴⁰ Łącznie sześć psów z okresu styczeń i lipiec lat 2020-2022, oraz 24 koty z września lat 2020-2022.

wykonywania zawodu. Ponadto jako jedyny ma prawo użytkowania środków narkotycznych, które stosowane są do przeprowadzenia eutanazji.

W latach 2020-2022 (I półrocze) przeprowadzono w Schronisku ogółem 53 uspiania ślepych miotów, z tego w 2020 r. – 33, w 2021 r. - 20. W § 17 ust 1 pkt 8 Programów opieki określono, że szczególne działania realizowane przez Miasto Gdańsk w zakresie przeciwdziałania bezdomności zwierząt obejmują dokonywanie w Schronisku w uzasadnionych przypadkach usypiania ślepych miotów zwierząt bezdomnych żyjących na wolności. Zastępca Dyrektora wyjaśniła, że usypianie ślepych miotów było przeprowadzane przez lekarza weterynarii Schroniska lub pod jego nieobecność w zewnętrznej lecznicy, z którą podpisana była umowa. Ślepe mioty usypiane na terenie schroniska były dokumentowane w książce eutanazji zwierząt, wpisywane do Kliniki XP (program obsługujący gabinet weterynaryjny) oraz wpisywane do książki kontroli środków odurzających i psychotropowych.

W okresie objętym kontrolą przekazano do utylizacji zwłoki zwierząt o wadze: w 2020 r. – 610 kg, w 2021 r.- 462 kg i 2022 (do 30 września) – 690 kg. Schronisko nie ewidencjonowało liczby sztuk zwierząt przekazanych do utylizacji.

(akta kontroli str. 402-403, 862-882)

1.4. W związku z dostosowaniem Schroniska do zapisów nowego rozporządzenia w sprawie wymagań weterynaryjnych (które wejdzie w życie 27 stycznia 2023 r.):

- Dyrektor GOZ pismem z 9 maja 2022 r. w sprawie dodatkowych bieżących środków finansowych (na łączną kwotę 2 975,1 tys. zł) zawniósł m.in. o kwotę 160,0 tys. zł na zakup materiałów i wyposażenia, w tym na klatki dla kotów na kwotę 30,0 tys. zł. Z wnioskowanej kwoty przyznano 60,0 tys. zł do rozdysponowania wg. decyzji Dyrektora GOZ;
- Dyrektor GOZ pismem z 9 maja 2022 r. w sprawie dodatkowych środków inwestycyjnych (na łączną kwotę 1 979,0 tys. zł) zawniósł m.in. o kwotę 500,0 tys. zł z przeznaczeniem na wykonanie nowego ogrodzenia w Schronisku. Na ten cel środki finansowe nie zostały przyznane;
- Dyrektor GOZ pismem z 24 maja 2022 r. zawniósł o dodatkowe środki (bez wskazywania kwot) na 2022 r., na które nie przydzielono środków;
- Dyrektor GOZ pismem z 12 sierpnia 2022 r. w sprawie dodatkowych bieżących środków finansowych (na łączną kwotę 648,0 tys. zł) zawniósł m.in. o kwotę 57,0 tys. zł z przeznaczeniem na zakup materiałów i wyposażenia, w tym zakup psich domków (2,0 tys. zł). Na ten cel środki przyznano we wnioskowanej wysokości⁴¹;
- Dyrektor GOZ pismem z 12 sierpnia 2022 r. w sprawie dodatkowych środków inwestycyjnych (na łączną kwotę 627,0 tys. zł) zawniósł m.in. o kwotę 30,0 tys. zł, z przeznaczeniem na zakup zestawu 2 kocich klatek. Na ten cel środki przyznano we wnioskowanej wysokości⁴².

Ponadto z wyjaśnień Zastępcy Dyrektora wynika, że na wielu spotkaniach z urzędnikami UM sygnalizowano konieczność modernizacji Schroniska w związku ze zmianami w ustawodawstwie.

(akta kontroli str. 903-1016)

W ramach podjętych działań w celu dostosowania Schroniska do wymogów wynikających z nowego rozporządzenia w sprawie wymagań weterynaryjnych:

- zakupiono 27 września 2022 r. 15 mat dezynfekcyjnych o wymaganej wielkości 100 x 100 za kwotę 2,3 tys. zł⁴³,

⁴¹ Tj. w kwocie 648,0 tys. zł.

⁴² Tj. w kwocie 627,0 tys. zł.

⁴³ Z własnych środków.

- przygotowano (głównie pozyskano od darczyńców) przedmioty absorbujące zwierzęta na wybiegach,
- pracownicy Schroniska przekształcili jeden z wybiegów przyszpitalnych na dodatkową wolierę kocią,
- pozyskano fundusze od Gminy na zakup jednego lub dwóch zestawów klatek (w zależności od technologii wykonania) - na kwotę 31,5 tys. zł - zadanie w trakcie realizacji,
- w sprawie dostosowania chodników pod niecki z matami złożono wniosek 28 listopada 2022 r. do Miasta Gdańska o dokonanie korekty planu finansowego wydatków bieżących Schroniska, uwzględniający kwotę 18,4 tys. zł na ww. zadanie,
- rozpoczęto prace dotyczące podwyższenia ogrodzenia do wysokości 170 m oraz wykończenia jego zastrzonych elementów. Podpisano umowę z wykonawcą nr 137/2022/GOZ/RB na dwa zadania, jedno na podniesienie ogrodzenia na kwotę 43,0 tys. zł oraz drugie zadanie – wykończenie zastrzonych elementów ogrodzenia – na kwotę 9,8 tys. zł. W dniu zakończenia czynności kontrolnych⁴⁴ prace były w trakcie realizacji.

Łączna kwota planowanych wydatków na dostosowanie Schroniska do wymogów wynikających z nowego rozporządzenia w sprawie wymagań weterynaryjnych to 633,3 tys. zł, w tym: 103,3 tys. zł⁴⁵ na remonty i modernizację oraz 530,0 tys. zł⁴⁶ na zakupy inwestycyjne.

Zastępca Dyrektora wyjaśniła, że Schronisko w zdecydowanej większości spełnia już zapisy nowego rozporządzenia w sprawie wymagań weterynaryjnych. Pozostały jeszcze pewne prace, które nie zostały zrealizowane, z uwagi na ograniczenia budżetu w 2022 r., związane z dostosowaniem ogrodzenia zewnętrznego i zakupem dodatkowych klatek izolacyjnych dla zwierząt, pozwalających na izolowanie wszystkich zwierząt tego wymagających w okresach zwiększonych przyjęć do Schroniska, bez pomniejszania przy tym komfortu innych zwierząt przebywających w Schronisku. Działania te, umożliwiające kompleksowe dostosowanie Schroniska do wymogów Rozporządzenia, zostaną podjęte w trakcie 2023 r. Podkreśliła, że nawet w przypadku niezrealizowania zakupu dodatkowych klatek dla kotów, Schronisko już spełnia i będzie spełniało wymagania przepisów rozporządzenia w tym zakresie, ale kosztem możliwości liczbowej przetrzymywania przez Schronisko kotów.

Z wyjaśnień wynika, że prace związane z przygotowaniem modernizacji schroniska, w tym mające na celu podniesienie standardów pobytu i obsługi bezdomnych zwierząt oraz poprawę warunków pracy pracowników podjęto już w 2018 r. zlecając wykonanie opracowania, pn.: „Koncepcja rozwoju Schroniska dla Bezdomnych Zwierząt PROMYK w Gdańsku na lata 2019 – 2023” które opracowano w listopadzie 2020 r. Planuje się, że dokumentacja projektowa tego zadania będzie gotowa w 2024 r. i w 2022 r. planowane jest rozpoczęcie robót. Zakładany koszt realizacji zadania związanego z pozyskaniem projektu to ok. 600,0 tys. zł, natomiast całkowity koszt inwestycji szacowany jest na ok. 17 000,0 tys. zł. Wyjaśniła, że ww. kroki inwestycyjne w pełni wpisują się w wymogi określone w ww. rozporządzeniu, co w końcowym efekcie przyniesie znaczną poprawę warunków bytowych zwierząt jak i komfortu pracy obsługi.

(akta kontroli str. 903-1016)

⁴⁴ Tj. 13 grudnia 2022 r.

⁴⁵ 30,0 tys. zł na zakup klatek (w ramach remontów i modernizacji), 2,0 tys. zł na zakup budek dla psów, 18,5 tys. zł na remont chodników w celu dostosowania pod maty dezynfekcyjne, 43,0 tys. zł na podniesienia ogrodzenia, 9,8 tys. zł na wykończenie zastrzonych elementów ogrodzenia.

⁴⁶ 500,0 tys. zł na nowe ogrodzenie, 30,0 tys. zł na zakup klatek (w ramach zakupów inwestycyjnych).

W Protokole kontroli przeprowadzonej 19 maja 2022 r. w Schronisku pod względem stopnia dostosowania Schroniska do wymagań wynikających z nowego rozporządzenia w sprawie wymagań weterynaryjnych, Powiatowy Lekarz Weterynarii stwierdził m.in., że w Schronisku wyodrębniono pomieszczenia, w tym do utrzymywania zwierząt zdrowych i spełniają one wymagania określone w ww. rozporządzeniu.

W trakcie kontroli NIK⁴⁷ w Schronisku przebywało 85 oznakowanych psów (z 86) oraz 96 oznakowanych kotów (ze 101). Powodem nieoznakowania jednego psa i pięciu kotów były przeciwskazania zdrowotne.

W Schronisku od 7 maja 2007 r. zatrudniono na podstawie umowy o pracę osobę, która posiada dyplom lekarza weterynarii i doświadczenie zawodowe w pracy ze zwierzętami od 7 maja 2007 r. W ten sposób Schronisko spełnia wymóg o jakim mowa w §7 ust. 2 i 3 nowego rozporządzenia w sprawie wymagań weterynaryjnych.

(akta kontroli str. 359-365, 895-1016)

1.5 Źródłem finansowania Schroniska były środki ujęte w planach finansowo – rzeczowych⁴⁸. W latach 2020 – 2022 (do 30 września) wydatki bieżące⁴⁹ na utrzymanie Schroniska wynosiły odpowiednio: 2 797,9 tys. zł, 3 193,8 tys. zł, 2 261,9 tys. zł. Ponadto Schronisko otrzymywało środki z Budżetu Obywatelskiego Miasta w wysokości: 406,2 tys. zł w 2020 r., 490,7 tys. zł w 2021 r., 223,6 tys. zł - do 30 września 2022 r. W badanym okresie na rzecz Schroniska wpłynęły darowizny finansowe w wysokości: 117,9 tys. zł w 2020 r., 190,5 tys. zł w 2021 r., 122,2 tys. zł - do 30 września 2022 r. Przekazane na rzecz Schroniska darowizny zostały prawidłowo ujęte w księgach rachunkowych⁵⁰ oraz odprowadzone na rachunek dochodów budżetowych Miasta.

Oprócz darowizn finansowych Schronisko otrzymało darowizny rzeczowe w postaci;

- karmy dla zwierząt na ogólną kwotę 377,9 tys. zł⁵¹;
- elementów wyposażenia na ogólną kwotę 16,8 tys. zł⁵².

Darowizny rzeczowe zaewidencjonowano w księgach rachunkowych i przyjęto na stan magazynu Schroniska.

(akta kontroli str. 1231-1237)

Zastępca Dyrektora wyjaśniła, że w celu pozyskania darów rzeczowych i darów finansowych, Schronisko podejmowało działania takie jak: organizowanie zbiórek w szkołach, przedszkolach i różnego rodzaju firmach, umieszczanie ogłoszeń w social mediach i na stronie internetowej Schroniska⁵³, organizowanie wydarzeń – festynów, założono zbiórkę publiczną przez pracowników Schroniska i wolontariuszy organizowano tzw. bazarki na rzecz zwierząt ze Schroniska przez wolontariuszy.

(akta kontroli str. 288-301)

⁴⁷ Wg. stanu na 30 listopada 2022 r.

⁴⁸ Środki przeznaczone na finansowanie działalności Schroniska ujęte były w planach finansowo- rzeczowych ZOO w klasyfikacji budżetowej w rozdziale 90013.

⁴⁹ Wydatki poniesione na funkcjonowanie Schroniska bez wydatków na remonty i modernizację obiektów oraz na zakupy inwestycyjne.

⁵⁰ Darowizny zostały ujęte na koncie 760 – „Pozostałe przychody operacyjne”

⁵¹ W 2020 r. 163,9 tys. zł, 2021 r. 159,6 tys. zł, 2022 (do 30 września) 54,4 tys. zł.

⁵² Na rzecz Schroniska przekazano m.in. : w 2020 r. narzędzia chirurgiczne i lampy bakteriobójcze na kwotę 5,9 tys. zł; w 2021 r. elementy drewniane do klatek i wybiegów dla zwierząt, lampę bakteriobójczą płyny do dezynfekcji na kwotę 9,7 tys. zł; w roku 2022 (do 30 września) żwirek dla kotów, fontanna dla zwierząt na kwotę 1,2 tys. zł.

⁵³ <https://schroniskopromyk.pl>.

Koszty⁵⁴ prowadzenia Schroniska za okres objęty kontrolą kształtowały się następująco:

- średni dzienny koszt utrzymania⁵⁵ schroniska wynosił: 7,6 tys. zł w 2020 r., 8,7 tys. zł w 2021 r., 8,2 tys. zł - do 30 września 2022 r.,
- dzienny koszt utrzymania⁵⁶ zwierzęcia wynosił: 42,70 zł w 2020 r., 47,29 zł w 2021 r., 41,63 zł - do 30 września 2022 r.,
- dzienny koszt wyżywienia⁵⁷ zwierzęcia wynosił: 1,90 zł w 2020 r., 1,87 zł w 2021 r., 1,82 zł - do 30 września 2022 r.

W badanym okresie zwierzęta karmione były również żywnością pozyskaną w drodze darowizn, co obniżyło koszty wyżywienia zwierząt. W latach 2020 – 2022 (do 30 września) wyżywienie pozyskane w drodze darowizn wyniosło odpowiednio:

- wartość karmy z darowizn oszacowano na 163,9 tys. zł, 159,6 tys. zł, 54,4 tys. zł;
- dzienny zysk wyżywienia zwierząt karmą z darowizn wyniósł 447,86 zł, 437,45 zł, 198,50 zł;
- średnia dzienna korzyść żywienia karmą z darowizn wyniosła 2,50 zł, 2,36 zł i 1,00 zł.

(akta kontroli str. 1223-1227,1387)

W okresie objętym kontrolą nakłady na remonty i modernizacje wynosiły odpowiednio: 279,9 tys. zł, 188,4 tys. zł, 186,0 tys. zł. Przeprowadzone remonty i modernizacje dotyczyły m.in.:

- remontu wybiegów dla zwierząt i ambulatorium (114,7 tys. zł);
- robót remontowych budynków (92,3 tys. zł);
- wymiany instalacji doprowadzającej wodę na wybiegi zewnętrzne (24,9 tys. zł);
- oddzielenia boksów na wybiegach dla psów (145,6 tys. zł);
- remontu zbiorników przeciwpożarowych (58,2 tys. zł);
- modernizacji systemu monitoringu (47,9 tys. zł);
- naprawy nawierzchni trakcji pieszo – jezdnej (67,7 tys. zł).

Na zakupy inwestycyjne Schronisko przeznaczyło: 137,1 tys. zł w 2020 r. (zakup aparatu USG, aparatu do elektroterapii, kontenera oraz lampy szczelinowej); 187,3 tys. zł w 2021 r. (zakup chłodni, bramy, kosiarki, systemu klimatyzacji oraz budowa woliery dla kotów); 79,9 tys. zł wg. stanu na 30 września 2022 r. (zakup pojazdu Melex).

(akta kontroli str. 1238-1285,1286-1349,1350-1376,1388)

Zastępca Dyrektora wyjaśniła, że wszystkie wydatki poniesione na remonty i modernizacje oraz zakup materiałów dla zwierząt, przyczyniły się do poprawy ich bytu. Na poprawę warunków zwierząt przyczyniły się m.in.: wymiana instalacji z tworzyw sztucznych na ekologiczne systemy doprowadzające wodę i zraszające wybiegi zewnętrzne; remont ciągów komunikacyjnych; osłonięcie przed opadami płytami komorowymi kotów przebywających w wolieryze zewnętrznej.

(akta kontroli str. 1037-1043,1546-1547)

W okresie objętym kontrolą sterylizacje i kastracje zwierząt oraz ich znakowanie oprócz Schroniska dokonywały podmioty (gabinety weterynaryjne) z którymi ZOO zawarło umowy. Schronisko na zabiegi sterylizacji i kastracji wydatkowało ogółem 438,9 tys. zł (64,4 tys. zł w 2020 r.; 351,7 tys. zł w 2021 r.; 22,8 tys. zł - do 30 września 2022 r.) Poniesione wydatki na znakowania zwierząt (czipowanie) kształtowały się

⁵⁴ Do obliczenia kosztów utrzymania Schroniska nie brano pod uwagę żywności dla zwierząt, która została przekazana Schronisku w drodze darowizn.

⁵⁵ Liczony jako iloraz kosztu rocznego dzielonego przez liczbę dni w roku.

⁵⁶ Liczony jako iloraz dziennego kosztu utrzymania schroniska oraz liczby zwierząt w schronisku.

⁵⁷ Liczony jako iloraz dziennego kosztu wyżywienia oraz liczby zwierząt.

następująco: 7,2 tys. zł (2020 r.), 10,2 tys. zł (2021 r.) oraz 1,6 tys. zł w 2022 r. (do 30 września)⁵⁸.

Najwyższe wydatki na sterylizację i kastrację zwierząt w wysokości 351,7 tys. zł Schronisko poniosło w 2021 r. Kwota ta obejmowała środki ujęte w planie finansowym Schroniska (56,7 tys. zł) oraz środki uzyskane na ten cel z Budżetu Obywatelskiego Miasta (294,9 tys. zł).

(akta kontroli str. 1389-1418)

Analizie poddano 40 faktur⁵⁹ na łączną kwotę 219,7 tys. zł. W badanym okresie podpisano umowy o zabiegi sterylizacji, kastracji oraz znakowania z siedmioma gabinetami weterynaryjnymi⁶⁰. Wszystkie wskazane w fakturach wydatki były zgodne z zawartymi w tym zakresie umowami. Liczba dokonanych zabiegów była potwierdzana przez lekarzy weterynarii w załączanych do faktur wykazach, które wskazywały liczbę oraz rodzaj przeprowadzanych zabiegów. Faktury objęte analizą zostały sprawdzone pod względem merytorycznym, formalnym oraz rachunkowym. Faktury prawidłowo ujęto w księgach rachunkowych Schroniska zgodnie z zarządzeniami Dyrektora GOZ w Gdańsku w sprawie wprowadzenia szczegółowych zasad (polityki) rachunkowości dla GOZ i Schroniska Promyk⁶¹.

(akta kontroli str. 1419-1420, 1421-1504, 1505-1528)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Nierzetelnie sporządzono „Informację o przebiegu wykonania wydatków na zadanie realizowane w ramach budżetu obywatelskiego w 2021 r.”⁶² z 17 lutego 2022 r. w części dotyczącej zakresu realizacji zadania „Likwidujemy Bezdomność Zwierząt – sterylizacja i kastracja psów i kotów”⁶³.

W dokumencie tym przy ww. zadaniu ustalone liczby poszczególnych zabiegów nie były zgodne z danym wynikającymi z faktur tj.: określono:

- a) 399 sterylizacji suk, zamiast 462,
- b) 69 kastracji psów, zamiast 82,
- c) 384 sterylizacji kotek, zamiast 418,
- d) 51 kastracji kotów, zamiast 75.

(akta kontroli str. 421, 439-442, 1044-1210, 1270-1271)

Zastępca Dyrektora wyjaśniła, że Starsza Księgowa nie była świadoma, że nie otrzymała wszystkich dokumentów, które służyły do opracowania Sprawozdania. Pracownik, który przygotowywał dokumenty jest nieobecny w pracy⁶⁴.

Starsza księgowa wyjaśniła, iż takie dane otrzymała od pracownika, który ma w swoim zakresie obowiązków rozliczanie sterylizacji i kastracji kotów wolno bytujących a od 20 grudnia 2021 r. do dnia składania wyjaśnień⁶⁵ osoba ta była nieobecna w pracy. Wyjaśniła, że po otrzymaniu faktur z załącznikami nie wykonywała obliczeń krzyżowych ze względu na szeroki zakres obowiązków i brak czasu. Uznała, że osoba opisująca fakturę rzetelnie zweryfikowała załączniki z fakturą. Po ponownej

⁵⁸ Ogółem na znakowania zwierząt w okresie objętym kontrolą wydatkowano 19,0 tys. zł.

⁵⁹ W okresie objętym kontrolą na zabiegi sterylizacji i kastracji oraz znakowania zwierząt wystawiono na rzecz Schroniska 80 faktur.

⁶⁰ Przychodnia Weterynaryjna „Vet-Life” Agnieszka Kottarek; Gabinet Weterynaryjny lek. Wet. Jacek Słowikowski; Przychodnia Weterynaryjna Strzyża Alicja Dolna; Przychodnia Weterynaryjna S.C; Lecznica Weterynaryjna Zwierzyniec II s.c.; Gabinet Weterynaryjny lek. Wet. Marcin Czernielewski; Przychodnia Weterynaryjna Lidia Koenig-Kraszewska, Antoni Kraszewski.

⁶¹ Zarządzenie z dnia 29.12.2017 r. nr 23/2017; 28.12.2020 r.nr 31/2020 ;22.12.2021 r. nr 25/2021.

⁶² Stanowiącego Załącznik do Sprawozdania opisowego rocznego za 2021 r. – część opisowa, ogólne.

⁶³ Zadanie 2.2.1.25/WGK/B0201 Likwidujemy Bezdomność zwierząt - sterylizacja i kastracja psów i kotów.

⁶⁴ Od 20 grudnia 2021 r. do zakończenia kontroli.

⁶⁵ 8 grudnia 2022 r.

weryfikacji otrzymanego załącznika z fakturami okazało się, że nie ujęto w nim jednej faktury oraz dokonano błędnego obliczenia z jednego miesiąca

(akta kontroli str. 1037-1043)

2. W 129 kartotekach prowadzonych dla poszczególnych zwierząt brakowało niektórych wymaganych danych, tj.:

- a) w 129 przypadkach brak było informacji dotyczących kwarantanny, tj. nie wpisywano dat rozpoczęcia i zakończenia, bądź wskazywano jedynie datę rozpoczęcia, bez daty zakończenia. Było to niezgodne z § 6 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia w sprawie wymagań weterynaryjnych,
- b) w ośmiu przypadkach brakowało niektórych danych dotyczących osób przekazujących zwierzę do Schroniska (data przekazania, imię i nazwisko osoby oraz adres osoby przekazującej zwierzę do Schroniska). Było to niezgodne z § 6 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia w sprawie wymagań weterynaryjnych,
- c) w jednym przypadku nie umieszczono daty opuszczenia schroniska oraz imienia, nazwiska i adresu osoby, której przekazano zwierzę. Było to niezgodne z § 6 ust. 2 pkt 5 rozporządzenia w sprawie wymagań weterynaryjnych.

(akta kontroli str. 527-533, 538-850)

Kierownik Weterynarii wyjaśniła, że brakuje definicji kwarantanny oraz ile ona ma trwać. Pojawia się stąd problem czy kwarantanna ma dotyczyć zwierząt powyżej konkretnego wieku czy wszystkich zwierząt trafiających do schroniska. Ze względu na liczne niejasności w Schronisku zostało przyjęte, że kwarantanna trwa 15 dni dla zwierząt, które są w wieku, w którym można je zaszczepić w kierunku wścieklizny, nie obejmuje zwierząt młodszych niż 3 miesiące. Zdarzało się, że oprócz wpisu z tyłu karty informacji o wykonaniu szczepienia na wściekliznę nie wpisywano daty zakończenia kwarantanny z przodu karty, traktując, że informacja o końcu kwarantanny (akt wykonania szczepienia w kierunku wścieklizny) jest już zawarta z tyłu. Brak wpisów na karcie zwierzęcia o tym, że kwarantanna go nie dotyczy lub braki wpisów o rozpoczęciu i zakończeniu kwarantanny były niedopatrzaniem. Wynikały głównie z natłoku obowiązków i pracy w trybie emergency.

(akta kontroli str. 839-850)

Specjalista ds. zwierząt wyjaśniła, że w niektórych przypadkach osoby, które przywożą lub przekazują zwierzęta nie chcą podawać swoich danych. Z wyjaśnień wynika, że zwierzęta są przywożone przez kierowców zatrudnionych w Schronisku, którzy nie podpisują się na dokumencie lub/i nie podają swoich danych. Ponadto zwierzęta są podrzucane. Powodem niewpisania danych osoby adoptującej oraz daty opuszczenia zwierzęcia z placówki jest przeoczenie, tylko z braku uważności i natłoku spraw toczących się równocześnie.

(akta kontroli str. 833-838)

3. Nierzetelnie prowadzono statystyki dotyczące liczby i rodzaju podejmowanych działań za 2021 r., tj. wpisane liczby nie były zgodne ze stanem faktycznym. W dokumencie o nazwie „Schronisko dla bezdomnych zwierząt w Gdańsku za 2021 r. Statystyki za 2021” w części zatytułowanej:

- a) „Sprawozdanie z rotacji kotów od 01.01.2021-31.12.2021” wpisano, że na 31 grudnia 2020 r. w Schronisku były 72 koty, zamiast 73,
- b) „Program znakowania i rejestracji psów i kotów w Schronisku” wpisano, że oznakowano w Schronisku 271 psów, zamiast 270,
- c) „Zestawienie programu bezpłatnego znakowania psów w budżecie Schroniska za 2021” wpisano, że wszczepiono (przez lecznice) 480 chipów, zamiast 493.

Specjalista ds. zwierząt wyjaśniła, że:

- a) błąd wynikał z przeoczenia, braku elektronicznego systemu, który wychwytywałby błędy. Wszystkie tabelki i obliczenia były robione ręcznie w Wordzie na zasadzie przeklejania i kopiowania,
- b) doszło do błędu obliczeniowego spowodowanego ręcznym zliczaniem zaczipowanych zwierząt,
- c) błąd wynikał z powodu niezamieszczenia w tabeli sporządzonej w programie Excel jednej z faktur dotyczącej usługi wykonania zabiegów elektronicznej identyfikacji zwierząt.

Z jej wyjaśnień wynika, że wszystkie ww. błędy były spowodowane brakiem wspólnego, spójnego programu, który umożliwiłby wzajemną sprawdzalność i kontrolę w dowolnym czasie przez osoby sporządzające sprawozdania. Ponadto ręczne liczenie i poprawianie wcześniej zrobionych tabelki, czy przeklejanie ich z innych sprawozdań było przyczyną zaistniałych błędów.

(akta kontroli str. 439-443)

Zastępca Dyrektora wyjaśniła, że powodem były omyłki liczbowe. Statystyki Schroniska przez kilkanaście lat prowadzone były w programie Word. Częstkowe dane były prowadzone przez pracowników, którzy często przebywali na L4 i nie przekazywano sobie na bieżąco danych. Następnie zaczęto używać programu Excel, jednak szybko okazało się, że nie jest on wystarczający i placówce potrzebny jest system umożliwiający zamieszczanie danych cząstkowych w jednym miejscu z dostępem z wielu miejsc (komputerów) jednocześnie. Od końca 2021 r. rozpoczęto prace z jednym z Wolontariuszy (informatykiem, programistą), który buduje od podstaw narzędzie mające zbierać dane w jednym miejscu. Wyjaśniła, że podjęła decyzję o zastosowaniu takiego rozwiązania, nie mogąc liczyć na zakup narzędzia informatycznego (brak dodatkowych środków z Miasta) oraz brak dodatkowego personelu (pracownika oddelegowanego do opracowywania statystyk). Ponadto w obliczu zbyt małego zatrudnienia w placówce, częstej wymiany kadr (zastępstwa pracowników na L4) oraz charakteru funkcjonowania placówki, nakierowanego na zwierzęta, wydatki związane z obsługą biura nie są priorytetem dla Miasta, a próby o dodatkowe etaty nie są realizowane.

(akta kontroli str. 444-456)

4. Nierzetelnie wprowadzono dane do Sprawozdań z działalności GOZ – Schronisko za 2020 r. oraz 2021 r.

W sprawozdaniu z działalności za 2020 r. sporządzonym 31 grudnia 2020 r. błędnie określono realizację osiągniętych mierników, tj.:

- a) osiągnięty miernik „ilość wydanych zwierząt ze Schroniska” ustalono na poziomie 612, podczas gdy wydano 801⁶⁶ zwierząt - przy celu 1 zdefiniowanym jako osiągnięcie jak najwyższej ilości odpowiedzialnych adopcji, odnajdywanie i wydawanie zwierząt zagubionych właścicielom,
- b) osiągnięty miernik „program identyfikacji psów należących do właścicieli zamieszkałych w Gminie Miasto Gdańsk” ustalono na poziomie 542, podczas gdy oznakowano ich 719⁶⁷ – przy celu 2 zdefiniowanym jako osiągnięcie maksymalnie dużej ilości zabiegów trwałego znakowania psów należących

⁶⁶ 587 psów i 214 kotów.

⁶⁷ Zgodnie z zestawieniem „Korekta -Znakowanie zwierząt” z 6 grudnia 2022 r.: w Schronisku - 329, wykonane przez lecznice – 390.

do mieszkańców Gminy Miasta Gdańska za pomocą elektronicznych identyfikatorów, znakowanie psów trafiających do Schroniska.

W Sprawozdaniu z działalności za 2021 r. sporządzonym 28 stycznia 2022 r., błędnie określono planowane i osiągnięte mierniki, tj.:

- a) planowany miernik „ilość wydanych zwierząt ze Schroniska” ustalono na poziomie 630, podczas gdy w „Planie działalności na 2021 r.” określono go na poziomie 650 - przy celu 1 zdefiniowanym jako osiągnięcie jak najwyższej ilości odpowiedzialnych adopcji, odnajdywanie i wydawanie zwierząt zagubionych właścicielom,
- b) osiągnięty miernik „program identyfikacji psów należących do właścicieli zamieszkałych w Gminie Miasto Gdańsk” ustalono na poziomie 1018, podczas gdy oznakowano ich 763⁶⁸ – przy celu 2 zdefiniowanym jako osiągnięcie maksymalnie dużej ilości zabiegów trwałego znakowania psów należących do mieszkańców Gminy Miasta Gdańska za pomocą elektronicznych identyfikatorów, znakowanie psów trafiających do Schroniska.

(akta kontroli str. 404, 457-480, 485, 493-501, 506-508, 516-522, 901-902)

Były Kierownik Schroniska oraz Zastępca Dyrektora wyjaśnili, że oczywiste błędy w ww. sprawozdaniu (za 2020 r.) powstały z nieuważnego wykorzystania tworzonych okresowo danych cząstkowych. Przy opracowywaniu końcowego sprawozdania nie zostały one skorygowane do prawidłowych wielkości (zawartych w statystykach rocznych). Błędy te wpłynęły na zaniżenie faktycznych wyników pracy Schroniska.

(akta kontroli str. 506-508, 516-524)

Zastępca Dyrektora wyjaśniła (w odniesieniu do sprawozdania za 2021 r.), że w planowanym mierniku dotyczącym ilości:

- a) wydanych zwierząt ze Schroniska w tabeli wystąpił błąd liczbowy,
- b) oznakowanych psów nie wzięto pod uwagę planowanej ilości zabiegów czipowania psów w Programie Miejskim Elektronicznego Znakowania Psów dla Mieszkańców Gminy Gdańsk.

Statystyki prowadzone były ręcznie i zamieszczane w pliku programu Word. Zewnętrzne wykonanie znakowania było zliczane ręcznie na podstawie faktur i umieszczane w tabelach w programie Excel.

(akta kontroli str. 509-524)

5. W Sprawozdaniu z działalności za 2022 r. (I półrocze) Gdańskiego Ogrodu Zoologicznego – Schroniska dla Bezdomnych Zwierząt Promyk sporządzonym 28 stycznia 2022 r., nie ustalono wartości liczbowych w kolumnach dotyczących poszczególnych mierników, a jedynie wartości procentowe.

(akta kontroli str. 502-505)

Zastępca Dyrektora wyjaśniła, że było to przeoczenie, które zostało już uzupełnione.

(akta kontroli str. 509-524)

OCENA CZĄSTKOWA

Bezdomnym zwierzętom przebywającym w Schronisku zapewniono właściwe warunki bytowania. Przestrzegano przepisów dotyczących stanu technicznego i sanitarnego Schroniska oraz warunków utrzymywania zwierząt. Podjęto działania w celu dostosowania schroniska do wymagań wynikających z nowego rozporządzenia w sprawie wymagań weterynaryjnych. Zbadane faktury na kwotę 219,7 tys. zł były prawidłowo ujęte w księgach rachunkowych Schroniska a rozliczone środki finansowe były przeznaczone na cele związane z opieką nad zwierzętami. Stwierdzono jednak

⁶⁸ Zgodnie z zestawieniem „Korekta -Znakowanie zwierząt” z 6 grudnia 2022 r.: w Schronisku - 270, wykonane przez lecznice – 493.

nieprawidłowość dotyczącą nierzetelnie sporządzonej „Informacji z przebiegu wykonania wydatków na zadanie realizowane w ramach budżetu obywatelskiego w 2021 r.”. Ponadto statystyki za 2021 r. oraz sprawozdania z działalności GOZ-Schronisko za lata 2020, 2021, 2022 (I półrocze) były nierzetelne. Nie przestrzegano wszystkich wymogów dotyczących prowadzenia ewidencji zwierząt. W 129 kartotekach zwierząt nie było części danych wymaganych § 6 ust. 2 rozporządzenia w sprawie wymagań weterynaryjnych.

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

2. Podejmowanie działań na rzecz adopcji zwierząt

2.1. Regulacje dotyczące adopcji zwierząt zostały ustalone w Regulaminie Schroniska, zgodnie z którym:

- 1) zwierzęta przebywające w Schronisku mogły być oddawane nowym właścicielom (adoptowane) nie wcześniej niż po upływie czasu kwarantanny. Z wyjątkiem szczeniąt i kociąt do ukończenia czwartego miesiąca życia, które mogły być wydane zaraz po przybyciu do Schroniska po uprzednim zbadaniu przez lekarza weterynarii;
- 2) właściciele zwierząt przebywających w Schronisku mieli prawo do ich odebrania po udowodnieniu prawa własności i uiszczeniu obowiązujących opłat uwidocznionych w cenniku Schroniska. Jeżeli właściciel zwierzęcia nie zgłosił się po nie w ciągu 15 dni od dnia przyjęcia zwierzęcia do Schroniska, Schronisko miało prawo wydać je nowemu właścicielowi;
- 3) kierownik Schroniska lub osoby przez niego upoważnione wpisywały do rejestru zwierząt dane osoby zabierającej zwierzę oraz wydawały pokwitowanie (kp) na pobrane opłaty;
- 4) każda osoba zabierająca zwierzę ze Schroniska, również właściciel, zobowiązana była do:
 - a) oględzin zwierzęcia i zapoznania się z jego stanem oraz dalszymi zaleceniami co do pielęgnacji udzielonymi przez pracownika Schroniska,
 - b) podpisania umowy adopcyjnej lub umowy dotyczącej obioru psa/kota przez właściciela których wzory stanowiły załączniki nr 3 i 4 do Regulaminu,
 - c) uiszczenia opłaty zgodnie z obowiązującym cennikiem⁶⁹,
 - d) posiadania przyborów do zabrania zwierzęcia (dla psa – smycz, kaganiec, obroża lub szelki, dla kota – odpowiedni transporter);
- 5) nie wolno było wydawać zwierząt:
 - chorych, z wyjątkiem przypadków, gdy zgłoszą się ich właściciele lub gdy lekarz weterynarii albo kierownik schroniska zdecyduje, że wydanie chorego zwierzęcia odbędzie się z korzyścią dla niego, a osoba adoptująca podpisze oświadczenie o posiadaniu wiedzy na temat stanu zdrowotnego zwierzęcia;
 - szczeniąt przy matce przed ukończeniem 6-tego tygodnia życia;
 - osobom, które nie ukończyły 18-go roku życia;
 - osobom nietrzeźwym;
 - osobom, które nie były na własnym utrzymaniu;
 - w przypadku, gdy osoba adoptująca nie była głównym lokatorem zamieszkiwanego lokalu, wymagana była jego zgoda;

⁶⁹ Cennik opłat wprowadzony został Zarządzeniem Prezydenta Miasta Gdańska nr 32/07 z dnia 10 stycznia 2007 r. w sprawie ustalenia opłat za usługi świadczone przez Schronisko dla bezdomnych zwierząt w Gdańsku, zmienione Zarządzeniem Prezydenta Miasta Gdańska nr 396/14 z dnia 01 kwietnia 2014 r. oraz Zarządzeniem Prezydenta Miasta Gdańska nr 923/15 z dnia 09 lipca 2015 r.; Zarządzeniem Prezydenta Miasta Gdańska nr 1411/22 z dnia 26 lipca 2022 r. w sprawie ustalenia opłat za usługi świadczone przez Schronisko dla bezdomnych zwierząt w Gdańsku.

- 6) pracownik schroniska, po przeprowadzonym wywiadzie z osobą (rodziną) wyrażającą chęć adopcji zwierzęcia mógł odmówić oddania go do adopcji ww. osobie (rodzinie) bez podania przyczyny.

Ponadto w Regulaminie wprowadzono pojęcie i możliwość „rezerwacji zwierzęcia do adopcji”, zgodnie z którymi:

- wstępna rezerwacja zwierzęcia możliwa była po 10 dniach od daty przyjęcia zwierzęcia do Schroniska;
- rezerwacji mógł dokonać jedynie pracownik Schroniska;
- rezerwacja nie była jednoznaczna z pierwszeństwem do adopcji wybranego zwierzęcia;
- rezerwacja była automatycznie anulowana w przypadku braku potwierdzenia jej w określonym przez pracownika Schroniska terminie lub w przypadku niemożności telefonicznego skontaktowania się z osobą rezerwującą zwierzę do adopcji przez okres dwóch dni.

(akta kontroli str. 210-225,226-239)

W okresie objętym kontrolą z przyjętych do schroniska 2 487 zwierząt, procesem adopcyjnym objęto ogółem 1128 zwierząt (596 psów i 532 koty)⁷⁰ z tego w poszczególnych latach odpowiednio: 471, 377 i 280 zwierząt. W umowach adopcyjnych znajdowały się zapisy dotyczące zobowiązań nowych właścicieli do zapewnienia zwierzęciu dobrych warunków i opieki weterynaryjnej.

Zgodnie z Regulaminem (Dział VI ust. 4 pkt lit. c) każda osoba zabierająca zwierzę ze Schroniska była zobowiązana do uiszczenia opłaty. Opłatę za adopcję zwierzęcia pobierano zgodnie z obowiązującym w Schronisku cennikiem. Opłaty za adopcję zwierzęcia zależały od rodzaju i wielkości zwierzęcia.

Badanie 36 opłat za adopcje zwierząt⁷¹, dokonanych w okresie objętym kontrolą wykazało, że były one pobierane zgodnie z obowiązującym cennikiem.

Liczba adopcji pozwalała na utrzymanie zwierząt w Schronisku na poziomie nieprzekraczającym progów na jakie Schronisko zostało przewidziane.

W Schronisku istniała możliwość adopcji wirtualnej (internetowej). Adopcja internetowa na odległość polegała na obejmowaniu adopcją zdalną psów i kotów przez osoby fizyczne deklarujące dowolną miesięczną wpłatę na rzecz wybranego zwierzęcia. Regularne wpłaty z ww. tytułu uiszczane były na rachunek dochodów Miasta.

(akta kontroli str. 210-261,288-301,406-428,1529-1538)

Badanie dokumentacji dotyczącej 213⁷² zwierząt wydanych do adopcji w powiązaniu z ewidencją zwierząt wykazało, że:

- dokumentacja adopcyjna umożliwiała zidentyfikowanie przekazanych zwierząt oraz osób adoptujących, w jednej sprawie pomyłono druk ⁷³ (co opisano szerzej w sekcji: Stwierdzone nieprawidłowości),
- 175 zwierząt wydano do adopcji po upływie 15-dniowej kwarantanny, a 38 w ciągu ww. terminu, tj.:
 - a) w 35 przypadkach dotyczyło to szczeniąt lub kociąt do ukończenia czwartego miesiąca życia, które mogły być wydane zaraz po przybyciu do Schroniska po uprzednim zbadaniu przez lekarza weterynarii,
 - b) w trzech przypadkach zastosowano wyjątki. Z wyjaśnień Specjalisty ds. zwierząt wynika, że mając na uwadze dobro zwierzęcia oraz możliwie szybkie

⁷⁰ Adopcja psów: 270,185,141; adopcja kotów: 201.192,139.

⁷¹ Badaniem objęto po 12 opłat dokonanych w każdym roku objętym kontrolą.

⁷² 100 w 2020 r., 65 w 2021 r. oraz 48 w 2022 r., wydanych do adopcji w tych samych miesiącach tj. psy w styczniu i lipcu, koty we wrześniu.

⁷³ Wykorzystano druk właściwy do adopcji zamiast odbioru przez właściciela.

- przekazanie do adopcji, w niektórych przypadkach Schronisko wydaje psy lub koty bez zachowania 15-dniowego terminu,
- w Schronisku wykonano 108 zabiegów kastracji lub sterylizacji.

Szczegółowe badanie losowo wybranych 36 zwierząt wydanych do adopcji pod względem wykonanych zabiegów sterylizacji lub kastracji oraz zaszczepienia przeciwko wściekliźnie wykazało, że:

- w siedmiu przypadkach zwierzęta były wykastrowane lub wysterylizowane, w pozostałych 29 przypadkach przyczyną niewykonania zabiegów były: zbyt młody wiek zwierzęcia (23), zwierzę było już wykastrowane (2), przeciwwskazania zdrowotne (4),
- w 20 przypadkach zwierzęta były zaszczepione przeciwko wściekliźnie. Przyczyną niewykonania ww. szczepień dla 16 zwierząt były: zbyt młody wiek zwierzęcia (w 15 przypadkach) oraz przeciwwskazania zdrowotne (w jednym przypadku).

W §18 pkt 5 Programów opieki określono, że do momentu odbioru zwierzęcia przez jego właściciela Schronisko może skierować zwierzę do adopcji tymczasowej na okres do 24 miesięcy od daty jego wylapania. Z wyjaśnień Zastępcy Dyrektora wynika, że ww. zapis był realizowany przez dodawanie załącznika do umowy adopcyjnej, w którym zawarto takie zapisy. Badanie 213 umów adopcyjnych wykazało, że w 72 brakowało tego dokumentu (co opisano szerzej w sekcji: Stwierdzone nieprawidłowości).

W Schronisku nie prowadzono osobnego zestawienia czy ewidencji dotyczącej powrotów zwierząt, które były wcześniej adoptowane. Zastępca Dyrektora wyjaśniła, że nie ma osobnej procedury dotyczącej prowadzenia oddzielnej ewidencji tych zwierząt. Zwierzęta przyjmowane były według regulaminu placówki i jej podstawowej misji i były to incydentalne przypadki.

(akta kontroli str. 509-515, 527-536, 833-838, 851-882, 1017-1018)

Główną akcją informacyjną i promocyjną adopcji Schronisko prowadziło za pośrednictwem strony internetowej oraz poprzez wolontariuszy. Schronisko prowadziło działania informacyjne i edukacyjne współpracując z uczniami szkół. Według informacji uzyskanej od Zastępcy Dyrektora z powodu pandemii Covid – 19 w latach 2020 – 2021 Schronisko ograniczało wizyty zewnętrzne. Edukacja i informacja przebiegała w trybie on-line przez media społecznościowe głównie Facebook. Oprócz tych działań Schronisko przeprowadziło w badanych latach szereg imprez i spotkań popularyzujących opiekę nad zwierzętami propagującymi adopcję zwierząt z placówki⁷⁴.

(akta kontroli str. 288-301)

2.2. Nabór na wolontariuszy rozpisywano w zależności od potrzeb Schroniska, nie częściej niż raz na 2 miesiące i nie rzadziej niż dwa razy w roku, zgodnie z zapisami Regulaminu Wolontariatu⁷⁵. Dostęp do wolontariatu był ogólnodostępny. Informacje o naborach umieszczano na stronie internetowej schroniska www.schroniskopromyk.pl/wolontariat oraz na profilu Facebook. Wolontariuszem mogła być osoba pełnoletnia i dysponująca pełną zdolnością do czynności prawnych, która ma pozytywny stosunek do zwierząt, podpisze umowę, Regulamin i wypełni

⁷⁴ Przykładowe imprezy i działania podejmowane przez Schronisko w latach 2020 – 2022 (do 30 września) – Pucha dla sierściucha – koncert charytatywny na rzecz zwierząt ze schroniska „Promyk”, Food Tracki kochają zwierzęta – zbiórka na rzecz zwierząt ze Schroniska, Paszcza Lwa – koncert połączony ze zbiórką rzeczy dla zwierząt, premiera filmu „Zwierzęta to nie pluszaki” kampania.

⁷⁵ Zarządzenie Dyrektora Ogrodu Zoologicznego nr 13/2017 z dnia 20 września 2017 r. w sprawie powołania Rady Interesariuszy Schroniska dla Bezdomnych Zwierząt „Promyk”.

ankietę wolontariusza oraz odbędzie szkolenie. W latach 2020 - 2022 (do 30 września) w Schronisku zawarto odpowiednio: 52, 53 oraz 45 umów o wolontariat. Zastępca Dyrektora wyjaśniła, że podejmowano próby pozyskania wolontariuszy na zasadzie organizowania corocznych spotkań rekrutacyjnych. Przed zaproszeniem na spotkania wypełniana jest ankietą rekrutacyjną na podstawie, której zapraszani są kandydaci na spotkania z Liderami Wolontariatu w celu weryfikacji ich kompetencji.

(akta kontroli str. 184-209,288-301,1539-1544,1545)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W sprawie dotyczącej psa o kartotece numer 76/20⁷⁶, wydanego ze Schroniska 29 stycznia 2021 r. właścicielowi, zamiast zastosować druk właściwy do czynności odebrania przez właściciela⁷⁷ to wypełniono umowę adopcyjną psa. Było to działaniem nierzetelnym.

(akta kontroli str. 543-547)

Specjalista ds. zwierząt wyjaśniła, że przy oddaniu właścicielowi psa został pomyłony druk.

(akta kontroli str. 833-838)

2. Przy zawarciu 72 umów adopcyjnych (z badanych 213) nie wypełniono i nie załączono oświadczeń osób adoptujących zwierzę dotyczących terminu uzyskania prawa własności zwierząt, co było działaniem nierzetelnym. Zgodnie z §18 pkt 5 Programów opieki, do momentu odbioru zwierzęcia przez jego właściciela, Schronisko może skierować zwierzę do adopcji tymczasowej na okres do 24 miesięcy od daty jego wyłapania. Zapisy te (jak wynika z wyjaśnień Zastępcy Dyrektora) miały być realizowane poprzez dodawanie załącznika w postaci oświadczenia stanowiącego załącznik do umowy adopcyjnej.

(akta kontroli str. 111-125, 444-456, 527-533, 536-537)

Były Kierownik Schroniska⁷⁸ wyjaśnił, że powodem braku tych dokumentów były przeoczenia wynikające ze specyfiki pracy w Schronisku, szczególnie w tzw. „biurze adopcyjnym”. Ograniczone zasoby ludzkie, przy nawale codziennych obowiązków, nie pozwalają na spokojną, usystematyzowaną pracę. Odwiedzający, adoptujący, właściciele odbierający swoje zwierzęta, dziesiątki telefonów w najrozmaitszych sprawach, praca administracyjna, statystyczna, logistyka interwencji, nadzór nad prawidłową pracą Schroniska, czynności edukacyjne i promocyjne, wolontariusze, przyjmowanie darowizn, dyżury weekendowe i świąteczne oraz wiele innych, niekiedy bardzo czasochłonnych czynności, wykonywane przez skromny liczebnie personel mógł powodować omyłki i niedociągnięcia.

(akta kontroli str. 859-861)

Zastępca Dyrektora wyjaśniła, że przepis dotyczący adopcji tymczasowej był realizowany poprzez dodawanie załącznika w postaci oświadczenia stanowiącego załącznik do umowy adopcyjnej. W odniesieniu do przyczyn braku ww. dokumentów wyjaśniła, że wynika to z niedopatrzania, natłoku wykonywanych obowiązków i błędu ludzkiego oraz pracy w trybie „ostrej dyżur”. Osoba wykonująca adopcję - (proces związany z silnymi emocjami obu stron) często jednocześnie odbiera telefony, przekierowuje interwencje do zespołu interwencyjnego, przyjmuje dary, co wpływa na jej skupienie i prowadzi do popełniania błędów, których można uniknąć m.in. poprzez zatrudnienie dodatkowych pracowników (o których wnioskowano do organu

⁷⁶ Przyjętego do Schroniska 28 stycznia 2020 r.

⁷⁷ Druk „Umowa dotycząca odbioru psa/kota przez właściciela”.

⁷⁸ Zatrudniony w GOZ w okresie od 1 marca 2006 r. do 30 kwietnia 2021 r.

nadzorującego). Wynikało to również z chorób i absencji pracowników. Nowe osoby przyjmowane na zastępstwo musiały się na nowo wdrożyć i zacząć niejako od nowa, co mogło spowodować błędy. Dochodziło również do sytuacji konieczności zatrudniania osób na zastępstwo zastępującej osoby co dodatkowo komplikowało proces.

(akta kontroli str. 851-858)

OCENA CZĄSTKOWA

W Schronisku skutecznie podejmowano działania adopcyjne na rzecz bezdomnych zwierząt. Główną akcją informacyjną i promocyjną prowadzono za pośrednictwem strony internetowej, Facebooka oraz poprzez wolontariuszy. W wyniku działań promujących adopcję zwierząt w latach 2020 – 2022 (do 30 września) oddano do adopcji łącznie 1 128 zwierząt (596 psów i 532 koty), co stanowiło 45,35 % przyjętych zwierząt. Zbadane opłaty za adopcje (36) pobierano zgodnie z obowiązującym w Schronisku cennikiem. W umowach adopcyjnych zawarto zapisy dotyczące zobowiązań nowych właścicieli do zapewnienia zwierzęciu dobrych warunków i opieki weterynaryjnej. Na terenie Schroniska działał wolontariat. Dostęp do wolontariatu był ogólnodostępny. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły nierzetelnie sporządzonych 73 umów adopcyjnych (w tym w jednej sprawie zastosowano niewłaściwy druk).

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwagi Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

- Wnioski
- 1) Wprowadzenie rozwiązań organizacyjnych zapewniających poprawną weryfikację i rzetelne wykazywanie danych o bezdomnych zwierzętach w sprawozdaniach dotyczących realizacji budżetu obywatelskiego.
 - 2) Zapewnienie umieszczania w kartotekach zwierząt wszystkich danych wymaganych § 6 ust. 2 rozporządzenia w sprawie wymagań weterynaryjnych.
 - 3) Zapewnienie rzetelnego wykazywania w statystykach Schroniska danych z zakresu bezdomnych zwierząt.
 - 4) Przekazywanie rzetelnych danych, w sprawozdaniach o bezdomnych zwierzętach, do Miasta Gdańska.
 - 5) Podjęcie działań w celu zapewnienia kompletnego sporządzania umów adopcyjnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Gdańsku. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Gdańsk, dnia 21 grudnia 2022 r.

Kontrolerzy
Barbara Kowalska
główny specjalista kp.

.....
podpis

Renata Jabłonowska
starszy inspektor kp.

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Gdańsku

p.o. DIREKTOR DELEGATURY
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI

.....
podpis

